

Тренінг
УКРАЇНА – КАНДИДАТ ДО ВСТУПУ В ЄС: НОВІ
ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ
25-30 липня 2022 р., м. Київ

Угода про асоціацію між Україною та ЄС :
ВИКЛИК
оновлення у контексті статусу країни-кандидата

Смирнова К.В.
д.ю.н., професор,
Проректор з навчально-педагогічної роботи (міжнародне співробітництво),
професор кафедри порівняльного і
європейського права Інституту міжнародних відносин
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
Експерт Центру досконалості Жана Моне

Про діяльність Центру досконалості Жана Моне – <http://www.iir.edu.ua/jean-monnet-center/jean-monnet-news/>
База даних навчальної і наукової інформації про ЄС – <http://e-learning.iir.edu.ua/course/view.php?id=29&lang=uk>

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

За підтримки програми Еразмус+ Європейського Союзу в межах проекту Центру досконалості Жана Моне №611625-EPP-1-2019-1-UA-EPPJMO-CoE «Поглиблений розвиток європейських студій в Україні: міждисциплінарний підхід».

Підтримка Європейською Комісією створення цієї публікації не передбачає підтримку її змісту, який відображає думку тільки авторів, і Комісія не може нести відповідальність за будь-яке використання інформації, яка тут міститься.

With the support of the Erasmus+ Programme of the European Union within the Jean Monnet Centre of Excellence Project № 611625-EPP-1-2019-1-UA-EPPJMO-CoE “Advancing European Studies in Ukraine: Interdisciplinary Approach”.

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Еволюція Угоди про асоціацію (10-річна історія)

- ▶ 2007 - початок переговорів щодо «нового» договору
- ▶ 2008 – початок переговорів щодо ЗВТ
- ▶ 2009 – Прийняття Порядку денного асоціації
- ▶ 2011 – завершення переговорів
- ▶ 2012 – парафування Угоди про асоціацію
- ▶ Рішення (листопад 2013)
- ▶ 2014 – підписання (березень – політична частина; червень – економічна частина)
- ▶ Вересень 2014 – одночасна ратифікація ВРУ та Європарламентом
- ▶ Весною 2014 ЄС односторонньо надає преференційний режим
- ▶ 2015 – переглянутий Порядок денний асоціації (прийнятий Радою асоціації)
- ▶ 2016 – тимчасове набуття чинності певних положень (зокрема розділ про торгівлю – ПВЗВТ)
- ▶ 1.9.2017 – набуття чинності всього тексту Угоди про асоціацію

Особливості Угоди про асоціацію

- ▶ Змішана угода
- ▶ «Integration-oriented agreement»
- ▶ багатовимірний співпраця
- ▶ принцип «умовності»
- ✓ пряма дія: так чи ні?

Шлях до ЄС – кандидати та переговорні процеси

- **Туреччина:** 2005 офіційний початок переговорів – перерви – останні дебати 2017
- **Північна Македонія:** заявка 2004 – статус кандидата 2005 – переговори щодо вступу 2020 – відкриття переговорного процесу липень 2022
- **Чорногорія:** заявка 2008 – статус кандидата 2010 – переговори щодо вступу 2012
- **Албанія:** САА 2006 - статус кандидата 2014 – ініціювання переговорів щодо вступу 2020 – офіційний початок переговорів липень 2022
- **Боснія і Герцеговина:** заявка 2016

24 лютого 2022

- Повномасштабне вторгнення рф на всю територію України
- Звернення Європейської комісії
- «Russia's target is not only Donbas, the target is not only Ukraine, the target is the stability in Europe and the whole of the international peace order»

Шлях України до ЄС

- 2014 – підписання Угоди про асоціацію
- 01.09.2017 – вступ в силу Угоди про асоціацію

- 28.02.2022 - подача заявки на вступ до ЄС
- 07.04.2022 - Україна отримала опитувальник, необхідний для набуття статусу країни-кандидата на членство в ЄС
- 09.05.2022 - Україна передала ЄС заповнену другу частину опитувальника, необхідну для отримання статусу кандидата на членство в ЄС
- 17.06.2022 - Єврокомісія рекомендувала надати Україні статус кандидата на вступ до ЄС
- 23.06.2022 на засіданні Європейської Ради надано статус країни-кандидата

Загальний обсяг зобов'язань = переговори будуть по всіх розділах

Держави-
кандидати

усе *acquis* ЄС

- 35 розділів
- незначні винятки
- перехідні періоди

Україна

частина *acquis* ЄС

- УА + інші міжнародні договори
- акти спільних органів У-ЄС
- рекомендації інституцій ЄС
- односторонні рішення України

Динамізм

- На відміну від багатьох інших угод про асоціацію, УА між Україною та ЄС передбачає «динамічне наближення». Це означає, що наближення фактично ніколи не закінчується: щоразу коли відповідне право ЄС змінюється або замінюється новим законодавством, додатки до УА можуть стати предметом перегляду.

- Напр., ст. 463 УА:

«Із цією метою Рада асоціації може актуалізувати або вносити поправки до Додатків до цієї Угоди, враховуючи розвиток права ЄС і застосовних стандартів, які визначені у міжнародних документах та, на думку Сторін, безпосередньо стосуються цього, без шкоди для будь-яких конкретних положень, включених до секції IV («Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею») цієї Угоди».

спеціальні modi operandi стосовно динамічного наближення

- передбачено в частині УА, присвяченій ПВЗВТ
- Наприклад, стаття 3 додатка XVII передбачає майже автоматичну адаптацію додатка Комітетом з питань торгівлі:

«2. З метою забезпечення правової визначеності Сторона ЄС інформуватиме Україну та Комітет з питань торгівлі на постійній основі у письмовій формі про всі нові законодавчі акти або зміни до права ЄС у конкретному секторі.

3. Комітет з питань торгівлі вносить протягом трьох місяців будь-який новий або змінений законодавчий акт ЄС до Доповнень. Як тільки новий або змінений законодавчий акт ЄС буде додано до відповідного Доповнення, Україна транспонує законодавство до своєї національної правової системи відповідно до статті 2(2) цього Додатка. Комітет з питань торгівлі також приймає рішення про орієнтовний період транспонування законодавчого акта».

Значення практики Суду ЄС

- Рішення Суду ЄС роз'яснюють, як слід тлумачити і застосовувати право ЄС на національному рівні та в яких випадках держави-члени порушують його.
- Наприклад, стаття 6 додатка XVII до глави IV УА передбачає:

«У тій мірі, в якій положення цього додатка та застосовні положення, визначені у додатках, ідентичні по суті до відповідних правил Договору про функціонування Європейського Союзу та законодавчих актів, прийнятих відповідно до цього Договору, такі положення при їх імплементації та застосуванні повинні тлумачитись згідно з відповідними рішеннями Суду Європейського Союзу».

Стаття 153 Угоди про асоціацію

- 1. Україна повинна забезпечити, щоб її чинне та майбутнє законодавство про публічні закупівлі поступово було приведено у відповідність до acquis ЄС про публічні закупівлі.*
- 2. Законодавче наближення проводиться поетапно, як описано в додатку (...). У цьому процесі необхідно врахувати як відповідну практику Суду, так і ухвалені Європейською комісією імплементаційні інструменти.*

UPDATING PROCEDURES FOR THE ASSOCIATION AGREEMENT`S ANNEXES

ASSOCIATION COUNCIL

takes decisions within the scope of this Agreement, makes recommendations, **may update or amend the Annexes for the Agreement, taking into account the evolution of EU law**

may delegate any of its powers, including the power to take binding decisions

Article of AA	Annex(number)	The procedure of legalization
Art.463 Paragraph 1-3 Section VII "INSTITUTIONAL, GENERAL AND FINAL PROVISIONS"	XXVI TO CHAPTER 1 "COOPERATION IN THE FIELD OF ENERGY, INCLUDING NUCLEAR ENERGY"	Cabinet of Ministers of Ukraine
	XXVII TO CHAPTER 1 "COOPERATION IN THE FIELD OF ENERGY, INCLUDING NUCLEAR ENERGY"	
	XXVIII TO CHAPTER 4 "TAXATION"	
	XXIX TO CHAPTER 5 "STATISTICS"	
	XXX TO CHAPTER 6 "ENVIRONMENT"	
	XXXI "ENVIRONMENT"	
	XXXII TO CHAPTER 7 "TRANSPORT"	
	XXXIII TO CHAPTER 7 "TRANSPORT"	
	XXXIV TO CHAPTER 13 "LEGISLATION ON CORPORATE GOVERNANCE, ACCOUNTING AND AUDITING"	
	XXXV TO CHAPTER 13 "LEGISLATION ON CORPORATE GOVERNANCE, ACCOUNTING AND AUDITING"	
	XXXVI TO CHAPTER 13 "LEGISLATION ON CORPORATE GOVERNANCE, ACCOUNTING AND AUDITING"	
	XXXVII TO CHAPTER 15 "POLICY ON AUDIOVISUAL INDUSTRY"	
	XXXVIII TO CHAPTER 17 "Agriculture and Rural Development"	
	XXXIX TO CHAPTER 20 "CONSERVATION OF CONSUMER RIGHTS"	
	XL TO CHAPTER 21 "COOPERATION IN EMPLOYMENT, SOCIAL POLICY AND EQUAL OPPORTUNITIES"	
	XLI TO CHAPTER 22 "Public Health"	
	XLII TO CHAPTER 23 "Education, training and youth"	

ASSOCIATION COMMITTEE

may delegate the authority to update or amend the Annexes for the Agreement relating to Chapters 1 (Annexes I-C and I-D), 2 (Annex II), 3, 5, 6,8 of Section IV (Trade and Trade-related Issues)

TRADE COMMITTEE (COMMITTEE IN TRADE CONFIGURATION)

may establish subcommittees which may update or amend the Annexes for the Agreement:

- Sanitary and Phytosanitary Management (SPS) Sub-Committee;
- Customs Sub-Committee;
- Sub-Committee on Geographical Indications (GI Sub-Committee);
- Trade and Sustainable Development Sub-Committee

Оновлення Угоди – current state

- Рішення № 1/2019 Ради асоціації між Україною та ЄС

Про внесення змін і доповнень до Додатка XXVII до Угоди про асоціацію

- Рішення N 1/2018 Підкомітету з питань митного співробітництва

Про заміну Протоколу I "Щодо визначення концепції "походження товарів" і методів адміністративного співробітництва" до Угоди про асоціацію

- Рішення N 1/2018 Ради асоціації

Про Доповнення до Додатка I-A до Глави 1 Розділу IV Угоди про асоціацію (скасування увізних мит)

- Рішення N 1(2018) Комітету асоціації у торговельному складі

Про оновлення Додатку XXI до Глави 8 "Державні закупівлі" Розділу IV "Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею" Угоди про асоціацію

- Рішення N 2/2018 Комітету асоціації у торговельному складі

Про перерахунок графіка скасування експортних мит, встановленого у Додатку I-C і Додатку I-D до Угоди про асоціацію

Оновлення Угоди – Quo Vadis?

- Оновлення актів наближення (оновлення Додатків)
- Співробітництво у кримінальних та цивільних справах – чи достатньо існуючих норм ? (Стаття 24 “Правове співробітництво”)
- Доступ до внутрішнього ринку
- Відповідність Копенгагенським та Мадридським критеріям